

REKABET EDEBİLİRLİK EKSENİ

Öncelik Alanı	Tedbir
1 Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi	1.1. Ar-Ge ve yenilik eksenli bilgi üretimi artırılarak, sonuç odaklı araştırmaların ve markalaşmanın artırılması sağlanacaktır.
	1.2. Ar-Ge altyapısının iyileştirilmesi sağlanacaktır.
	1.3. Bölgede Ar-Ge, yenilik ve endüstriyel tasarım kültürü işletmecilere kazandırılacaktır.
	1.4. Bölgesel yenilik stratejisi geliştirilecektir.
	1.5. Ar-Ge ve yenilik konularında işbirliği mekanizmaları güçlendirilecektir.
2 İmalat Sanayinin Geliştirilmesi	2.1. Katma değeri yüksek yenilikçi ve stratejik sektörel oluşumlar desteklenecektir.
	2.2. Üreticilerin yeni teknolojik gelişmeler ile ilgili bilgilendirilmesi sağlanacak ve teknoloji düzeyi yüksek sektörler yatırımlar desteklenecektir.
	2.3. Mevcut üretim tesislerinin modernizasyonu geliştirilecektir.
	2.4. Bölgede rekabetçi sektörler geliştirilecektir.
	2.5. Sektörel kümelenme ve ihtisaslaşma geliştirilecektir.
	2.6. Ortaklıklar ve işbirlikleri geliştirilecektir.
	2.7. Üreticilerin kalite güvence sistemleri konusunda bilinçlendirilmeleri sağlanacak ve standartlara uyum düzeyi artırılabilecektir.
	2.8. KOBİ'lerin yönetim becerilerinin geliştirilmesi ve kurumsal yetkinliklerinin artırılması sağlanacaktır.
3 Hizmetler Sektörünün Geliştirilmesi	3.1. Bölgede turizm (kış, sağlık, doğa, kültür-inanç, eko, termal) altyapısı geliştirilecektir.
	3.2. Bölgede turizm alanında tanıtım ve markalaşma çalışmaları yapılacaktır.
	3.3. Turizm alanında kurumlar arasında işbirliği geliştirilecek, ortak tur programları belirlenecektir.
	3.4. Bölgede toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörleri geliştirilecektir.
4 Dış Ticaretin Güçlendirilmesi	4.1. Bölge ihracatında eş değer öneme sahip sektör ve pazar sayısı artırılabilecek, ihrac edilen ürünlerde çeşitlenme sağlanacaktır.
	4.2. Teknoloji seviyesi ve katma değeri yüksek ürün ihracatı sürdürülebilir bir şekilde artırılabilecektir.
	4.3. İhracatçı sayısı ve ihracat kapasitesi artırılabilecektir.
5 Girişimcilik Altyapısının ve Kültürünün Geliştirilmesi	5.1. Bölgede "Girişimcilik" konusunda farkındalık seviyesinin yükseltilmesi ve girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
	5.2. Girişimcilerin bilgiye ve finansal kaynaklara erişimleri artırılabilecek ve ortak iş kültürü yaygınlaştırılacaktır.
	5.3. Bölgede potansiyel girişimcilerin temel iş kurma ve işletme becerileri artırılabilecektir.
	5.4. Bölgedeki girişimcilik altyapısı geliştirilecektir.
6 Yatırım Ortamının İyileştirilmesi	6.1. İşletmelerin finansal kaynaklara ve hizmetlere erişimi iyileştirilecektir.
	6.2. Yatırımcılar için uygun ve cazip maliyetli arsalar üretilmesi sağlanacaktır.
	6.3. OSB ve serbest bölge başta olmak üzere yatırım alanlarının enerji, ulaşım, lojistik ve çevre ile ilgili altyapıları iyileştirilecek ve etkin kullanımı sağlanacaktır.
	6.4. Ürünlerin kalite kontrollerinin ve testlerinin yapılacağı laboratuvar altyapısı geliştirilecektir.
7 Geleneksel Sektörlerin Geliştirilmesi (Tarım Hayvancılık ve Madencilik)	7.1. Bölgedeki tarım işletmelerinin rekabetçi bir yapıya kavuşturulması için işletmelerin optimum işletme büyüklüğüne ulaştırılması, modernizasyonu ve altyapılarının güçlendirilmesi sağlanacaktır.
	7.2. Bölgede üretimde verimliliğin ve kalitenin yükseltilmesi, üretimde çeşitlenmenin sağlanması ve gen kaynaklarının korunması sağlanacaktır.
	7.3. Tarımsal çevre, halk sağlığı, gıda kalitesi ve hijyeni, hayvan refahı, hayvan sağlığı, bitki sağlığı, atık yönetimi uygulamaları ve tarımda iyi uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.
	7.4. Bölgede kırsaldan/tarımdan ayrılan nüfus için ekonomik faaliyetler çeşitlendirilecektir.
	7.5. Yerel ürünlerin coğrafi işaret kapsamına alınması, markalaştırılması ve ticarileştirilmesi sağlanacaktır.
	7.6. Bölgede maden ürünlerini katma değeri yüksek ürünlere-mamul/yarı mamule-dönüştürmeye yönelik zenginleştirme ve işleme tesislerine dönük kapasite artırımı ve yatırım faaliyetleri geliştirilecektir.
	7.7. Bölgede endüstriyel hammaddelerin değerlendirilmesine yönelik faaliyetler artırılabilecektir.
	7.8. Bölgede maden arama faaliyetleri yaygınlaştırılacak, madencilik faaliyetlerinde yeni teknolojilerin kullanımı, Ar-Ge uygulamaları ve laboratuvar altyapısı geliştirilecektir.

SOSYAL KALKINMA EKSENİ

Öncelik Alanı	Tedbir
1 Beşeri, Sosyal Sermaye ve Kurumsal Kapasite ile Yönetişimin Geliştirilmesi	1.1. Bölgedeki üniversiteler, STK'lar, özel sektör ve ilgili diğer kurumlar arasındaki koordinasyon ve işbirliği seviyesi arttırılacaktır.
	1.2. Bölgedeki kurum ve kuruluşların ulusal ve uluslararası destek mekanizmalarından faydalanma düzeyi arttırılacaktır.
	1.3. Bölgedeki kurum ve kuruluşların yönetim ve idari kapasiteleri güçlendirilecek, Bölgede örgütlenme kültürünün il merkezlerinden ilçe merkezlerine yaygınlaşması sağlanacaktır.
	1.4. Gençler ve kadınların sivil toplum faaliyetlerine katılım oranı arttırılacak, katılımcı kültürel ortam geliştirilecektir.
	1.5. Bölgedeki kurum ve kuruluşlar insan kaynakları, teknolojik imkânlardan faydalanma düzeyi ve kurumsal imaj bakımından geliştirilecektir.
	1.6. Bölgede göçün azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
	1.7. Bölgede sosyal sermayenin dönemsel olarak ölçülmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
	1.8. Bölgede istihdam olanakları arttırılacak ve kayıt dışı istihdamın nedenleri araştırılarak, kayıtlı istihdamı teşvik edici tedbirler alınacaktır.
	1.9. Bölgede işgücü açığı kapatılacak, istihdamdan kopacak işgücü için gerekli önlemler alınacaktır.
	1.10. Bölgede faaliyet gösteren işletmelerin ve çalışanların sosyal güvence ve haklara yönelik bilinç seviyesi arttırılacaktır.
2 Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi	2.1. Sosyal alanda hizmet sunan kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon seviyesi geliştirilecek, sosyal alanda sağlanan yardımların tamamlayıcılık ilkesi çerçevesinde verilmesi sağlanacaktır.
	2.2. Sosyal hizmetlerin geliştirilmesine yönelik bilgi, veri toplama ve analiz konusunda bilgi altyapısı güçlendirilecektir.
	2.3. Dezavantajlı grupların da ihtiyaçlarını dikkate alan yenilikçi hizmet sunumu yöntemleri geliştirilecektir.
	2.4. Dezavantajlı grupların sosyal uyum seviyeleri ve toplumsal hayata katılım düzeyleri arttırılacak, tüm alanlarda, cinsiyet dengeli ve fırsat eşitliği temelli bir yaklaşım geliştirilecektir.
	2.5. Sportif, kültürel ve sanatsal faaliyetler yaygınlaştırılacaktır.
	2.6. Bölgede yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak, dezavantajlı grupları da dikkate alan bir yaklaşımla Bölgenin fiziksel, sosyal ve kültürel altyapısı geliştirilecektir.
	2.7. İş Sağlığı ve Güvenliği çalışmaları hakkında farkındalık düzeyi arttırılacak, Bölgede halk sağlığı hizmetlerinin yanı sıra Bölgedeki çalışanlar için çalışma koşulları ve İş Sağlığı ve Güvenliği hizmetleri iyileştirilecektir.
3 Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi	3.1. Eğitim kurumlarının fiziki altyapısı güçlendirilecektir.
	3.2. Eğitimin her kademesinde eğitim oranının artması sağlanacaktır.
	3.3. Öğretmen, öğrenci ve aile işbirliğinin sağlanması ve rehberlik hizmetlerinin yaygınlaştırılması sağlanacak ve ailelerde her düzeyde eğitim bilincinin oluşturulması sağlanacaktır.
	3.4. Beşeri sermaye için hayat boyu öğrenme sistemi altyapısı oluşturulması sağlanacaktır.
	3.5. Mesleki eğitim yaygınlaştırılarak, Bölgede öne çıkan sektörlere yönelik işgücü oluşması sağlanacaktır.
	3.6. Bölgedeki üniversitelerin öğrenci ve öğretim elemanları tarafından tercih edilebilirliği arttırılacak ve tanıtımı yapılacaktır.
	3.7. Bölgede eğitim kalitesi öğrencilerin bilimsel araştırmalara ve girişimciliğe yönlendirilmesiyle arttırılacak; yenilikçiliği ve araştırmayı benimseten bir yaklaşım uygulanacaktır.
	3.8. Bölgede nitelikli eğitim yatırımlarının sayısı arttırılacaktır.
	3.9. Bölgedeki üniversitelerde yapılan uygulamaya dönük araştırma ve çalışmaların sayısı arttırılacaktır.
4 Sağlık Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması ve Altyapısının Güçlendirilmesi	4.1. Bölgede sağlık altyapısı (fiziki (uzman hekim, bina, cihaz vd.), bilgi altyapısı vb.) iyileştirilecek, Bölge içinden ve dışından sağlık hizmetine erişim arttırılacaktır.
	4.2. Bölgenin sağlık hizmetleri imkânları hedef bölgelerde tanıtılacak ve farkındalık yaratılacaktır.
	4.3. Sağlık hizmetleri alanında yapılan araştırmalar arttırılacak ve uygulamaya dönük stratejiler geliştirilecektir.
	4.4. Hastaneler bazında uluslararası akreditasyon ve sertifikasyon sağlanması konusunda çalışmalar yürütülecektir.
	4.5. Kamu ve özel sektör eliyle sağlık alanında yapılan yatırımlar arttırılacaktır.
	4.6. Sağlık personelinin niceliği arttırılacak ve söz konusu personel hem teknik hem de iletişim becerilerini güçlendiren periyodik eğitimlerden geçirilecektir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE ENERJİ EKSENİ

Öncelik Alanı	Tedbir
1 Bölgede Hava Kalitesinin İyileştirilmesi ve İklim Değişikliğinin Etkilerinin Azaltılması	1.1. Yerel ve bölgesel düzeyde hava kirliliği ve iklim değişikliğiyle mücadele ile iklim değişikliğine uyum sağlanmasına ilişkin kamu, özel sektör, STK, meslek kuruluşları önceliğinde tüm düzeylerde farkındalık artırılacaktır.
	1.2. Yerel ve bölgesel kilit paydaşlar arasında iklim değişikliği ve hava kirliliği konusunda işbirliği mekanizmaları geliştirilecek ve aralarındaki koordinasyon güçlendirilecektir.
	1.3. Başta imalat sanayi, tarım, enerji, ulaşım olmak üzere, ilgili tüm alanlarda düşük sera gazı emisyonlu teknolojilere yönelik Ar-Ge ve teknoloji transferi uygulamaları ve altyapı geliştirilecektir.
	1.4. Bölgede iklim değişikliği ve hava kirliliğinin etkilerinin azaltılması konusunda araştırmalar yapılacaktır.
	1.5. Çevre dostu ulaşım ve ulaşım alternatiflerine yönelik farkındalık artırılacaktır.
	1.6. Hava kalitesini olumsuz etkileyen parametreleri üreten etmenlere ilişkin denetim faaliyetleri güçlendirilecektir.
	1.7. Toplu taşıma araçlarında, binalarda, ilgili sektör ve alanlarda emisyon salım oranı daha düşük alternatif yakıt kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
2 Su Kaynaklarının Yönetimi ve Verimli Kullanılması	2.1. Düzey2 bölgeleri arasında havza temelli su ve çevre yönetimi uygulamaları geliştirilecektir.
	2.2. Su kaynaklarının havza bazlı yönetimine yönelik bilgi altyapısı iyileştirilecek, coğrafi bilgi sistemlerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
	2.3. Su kaynaklarının kontrollü ve verimli kullanımı konusunda bilinç seviyesi artırılacak ve tarım ve sanayi önceliğinde altyapı geliştirilecektir.
3 Su Kaynakları Kirlilik Yükünün Azaltılması ve Çevresel Altyapının Kent ve Kırsalda Geliştirilmesi	3.1. Bölgede yeşil alan oranı artırılacaktır.
	3.2. Erozyonu önlemeye yönelik farkındalık artırılacak ve iyi uygulama örnekleri yaygınlaştırılacaktır.
	3.3. Bölgede kırsal yerleşim birimlerinde (köy ve bağlısı) ve kent merkezlerinde kanalizasyon sistemleri altyapısı iyileştirilecektir.
	3.4. Bölgede önemli kent merkezleri ve ilçelerinde içme suyu ve atıksu arıtma altyapısı iyileştirilecektir.
	3.5. Bölgede çevreye duyarlı planlı kentleşme uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
	3.6. Su kaynaklarının kontrollü kullanımı ve kirlenmesi konusunda sanayi ve tarım alanında faaliyet gösterenler önceliğinde tüm paydaşların farkındalık ve uygulama düzeyi artırılacaktır.
	3.7. Su kaynaklarının kontrollü kullanımı ve kirlenmesini önlemeye yönelik izleme sisteminin etkinliği artırılacak, bilgi altyapısı iyileştirilecektir.
4 Temiz Üretim ve Çevresel Atık Yönetimi Uygulamalarının Yaygınlaştırılması	4.1. Bölgede katı atık hizmeti geliştirilecek ve katı atık kaynaklı çevre kirliliği azaltılacaktır.
	4.2. Bölgeye özel atık yönetimi stratejisi geliştirilecek ve belediyeler ve OSB, KSS gibi sanayi odaklarının farkındalık düzeyi ile atık yönetimi kapasitesi artırılacaktır.
	4.3. Geri dönüşüm ve yeniden kullanıma ilişkin farkındalık düzeyi artırılarak, Bölgedeki uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
	4.4. Tehlikeli atık üretiminin bertaraf edilmesine yönelik altyapı geliştirilecektir.
	4.5. Bölgede atıkların geri kazanımı ve maden atıklarının bertaraf edilmesine ilişkin altyapı geliştirilecektir.
	4.6. OSB ve KSS'ler önceliğinde temiz üretim uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
	4.7. Sanayi alanlarında endüstriyel simbiyoz konusunda farkındalık yaratılacak ve işletmeler arasında yaygınlaştırılacaktır.
5 Doğal Yaşam Alanları ve Kültürel Mirasın Korunması	5.1. Korunan alanlarda endemik türler (flora ve fauna) ile bu türlerin doğal yaşam alanlarının korunması sağlanacaktır.
	5.2. Milli Parklar önceliğinde, Bölgede korunan alanlarda doğasına uygun şekilde turizm potansiyeli değerlendirilecektir.
	5.3. Doğal afetlerin yoğun olduğu alanlarda koruma önlemleri artırılacaktır.
	5.4. Kültürel mirasın korunması sağlanacak ve ulusal ve uluslararası arenada bilinirliği artırılacaktır.
6 Enerji Altyapısının İyileştirilmesi	6.1. Enerjide yerli kaynakların ve yenilenebilir enerji kaynaklarının daha etkin kullanılması ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
	6.2. Bölgede enerji verimliliği uygulamaları geliştirilecektir.
	6.3. Isıtmada temiz enerji imkânı sunan doğalgazın belirlenen koşulları taşıyan ilçelere ulaştırılması sağlanacaktır.

KENTSEL VE KIRSAL ALTYAPI EKSENİ

Öncelik Alanı	Tedbir
1 Bölgeye Erişilebilirliğin Artırılması ve Kent İçi Ulaşım Altyapısının Güçlendirilmesi	1.1. Bölgede demiryolu, karayolu ve havayolu bağlantıları geliştirilecektir.
	1.2. Bölgenin önemli il ve ilçe merkezlerinin metropol, diğer çevre il ve limanlarla bağlantısı sağlanarak erişilebilirliği ve etkileşimi artırılabacaktır.
	1.3. Ulaşım alanındaki kuruluşlar arasındaki koordinasyon geliştirilecektir.
	1.4. Bölge içi ulaşımında çevre dostu alternatifler ve toplu taşımacılık yaygınlaştırılacaktır.
	1.5. Kent içi ulaşım türleri arasındaki entegrasyon geliştirilecektir.
2 Lojistik Kapasitesinin Artırılması	2.1. Bölge genelinde lojistik faaliyetler güçlendirilecek ve "Bölge Lojistik Master Planı" hazırlanacaktır.
	2.2. Taşımacılık ve ticarete kullanılan araçların modernizasyonu sağlanacaktır.
	2.3. Özellikle özel önem gerektiren ürünlerin depo ve dağıtım merkezlerine yönelik standardizasyonun oluşturulması sağlanacak ve bu depo ve merkezlerin bu standartlara uyumu teşvik edilecektir.
	2.4. Bölgede yapımı devam etmekte ve planlanmış olan Kayseri - Boğazköprü ve Sivas Lojistik Köyü (Organize Lojistik İhtisas Bölgeleri) tam olarak faaliyete geçmesi sağlanacaktır.
	2.5. Madencilik, sanayi, tarım gibi ekonomik faaliyetlerin yoğun olarak gerçekleştirildiği alanlarda lojistik altyapısı iyileştirilecektir.
	2.6. Özellikle, imalat sanayinin yoğun olduğu alanlarda ve önemli merkezlerde yük ve yolcu taşımacılığına ilişkin bilgi altyapısı geliştirilecektir.
3 Bilgi ve Teknolojiye Erişim İmkânının Artırılması	3.1. Farkındalık oluşturularak İnternet erişimi ve bilgisayar okuryazarlığı arttırılacaktır.
	3.2. Bölgedeki kuruluşların bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısı ve bilgi ve teknoloji kaynaklarından yararlanma oranı geliştirilecektir.
	3.3. Bilişim sektörüne yönelik Ar-Ge sektörünün tesisi sağlanacaktır.